

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань фінансової політики і банківської діяльності
15 листопада 2017 року
Веде засідання Перший заступник голови Комітету ДОВБЕНКО М.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас по реєстрації є один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім. Кворум є. Я вітаю вас. На порядок дня виносяться кілька питань. У вас він розданий порядок денний і регламент. Скажіть, є зауваження? Немає? Тоді я прошу проголосувати, хто за цей порядок денний, що у вас перед очима і регламент, прошу голосувати.

Дякую. Одноголосно. Спасибі.

Перше питання про проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо створення та ведення кредитного реєстру Національного банку. У нас до цього питання запрошені, значить... Ну, нічого. Запрошені і співавтори. Значить, який порядок. У нас доповідає Руслан Євгенович Демчак 5 хвилин, а потім ми пропонували 20 хвилин на обговорення цих законопроектів. Прошу, Руслан Євгенович.

ДЕМЧАК Р.Є. Ну, як нам відомо, робоча група, яка розглянула 3 альтернативних, є в нас один основний кабмінівський законопроект, є два альтернативних з пунктом 1 і пунктом 2. На робочій групі було створено доопрацьований законопроект. Я би хотів би пройти по якби тим блокам, які були доопрацьовані і, які найбільше зупинитися на тих, які дискусійні.

І так, перший дискусійний блок це уточнення щодо граничної суми при перевищенні якої інформація про позичальника доступною не лише для Національного банку України для внутрішніх потреб, але й для банків. і пропонувалось і 50 тисяч, і 500 тисяч, і мільйон пропонувалося. Зійшлися на тому, що це буде 10 мінімальних заробітних плат. Вибачте, 100, 100 мінімальних заробітних плат. Не переживайте. В натуральних цифрах це на сьогодні 320 тисяч, а з 1 січня буде більше чим 375 тисяч. І думаю, що тут є консенсус в цьому плані.

Друге таке дискусійне питання – це доступ до реєстру у повному обсязі. І тут НБУ наполягає на тому, щоби бюро мало тільки доступ до тих фінансових установ, які є зараз у фонді гарантування вкладів. Позиція комітету і робочої групи була про те, що не потрібно обмежувати і дати доступ більш широкий.

Третє дискусійне питання, воно більш таке конрреверсійне, тому що тут стосовно тих положень, що стосується діяльності ринку бюро і Національного банку, тут більш категорична позиція, він вважає, що норма цього законопроекту не має регулювати, або навіть важливо, лобіювати там ті дії, ну, господарські процеси, і бізнес бюро. І тут, я думаю, що нам треба на рахунок цей подискутувати зараз для того, щоб визначити свою позицію.

Ну, наприклад, щоб було зрозуміло, про що йдеться. Пропонується в доопрацьованому законопроекті розширити... розширення інформації про забезпечення у кредитній історії. Банкам цього не вистачає, вони не мають змоги перевірити, що саме обтяжено. Встановлюється обов'язок банків працювати хоча б з одним бюро. Таке, знаєте... чому в цьому законі? Якщо є клієнти, які надали згоду на обробку своїх даних. Наразі є банки, які вважають, що їм бюро не потрібно, отже не працюють ні з одним з них, але при цьому інші банки не мають змоги отримати інформацію про таких позичальників.

Третє – встановлення непервинності інформації. Зараз, якщо заборгованість за кредитом, яке є в бюро, відступаються іншій особі. Ніякої інформації про це не відображається, коли є перехід права вимоги, і не оновлюється.

Проектом пропонується надавати базові дані про такий правочин, кому і коли переступили. А якщо переступили іншому банку, він зобов'язаний продовжувати оновлення інформації.

Також надавати бюро платний договір... договірний доступ до державного реєстру Пенсійного фонду і ще блок встановити адміністративну відповідальність в розмірі 1

тисячу 700 гривень за одне порушення, якщо банк маючи обов'язок передавати інформацію до бюро і згоду на це клієнта цього він все одно не робить. Тобто фактично знову ж таки лобіювати інтереси бюро.

Я не можу сказати, що там це наскільки критично так, що ми стимулюємо роботу цим законопроектом, що бюро, але закон у нас все-таки про кредитний реєстр і, можливо, це окремим Законом про діяльність бюро може окремо визначити. От така є диспозиція, ще раз нагадую, що у нас сьогодні є кабміновський законопроект 7114, є 7114-1, 7114-2 і 7114-д. Я пропоную нам визначитися, які законопроекти ми підтримуємо і завтра їх рекомендувати Верховній Раді прийняти за основу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслан Євгенович.

Значить, колеги, оскільки ми мова йде про кредитний реєстр Національного банку, тому тут ми попередньо домовлялися, співдоповідь Катерини Вікторівни Рожкової теж 5 хвилин, а-а, Кабмін, вибачаюся, Кабмін... уже дискусія депутатів. Прошу.

МАРКАРОВА О.С. Дуже дякую.

Шановний пане головуючий! Шановні колеги! Я буквально коротко хотіла наголосити на нашій позиції. По-перше, це закон не тільки потрібен нам, тому що, дійсно, треба вдосконалити питання обміну інформації, яке є нагальним для зменшення рівня проблемних кредитів і для того, щоб банки, дійсно, розуміли в повній мірі, який клієнт прийшов до них обслуговуватись. Також даний законопроект є частиною наших зобов'язань як по програмі з Міжнародним валютним фондом це пункт 10 меморандуму, так і по нашій програмі з Європейським Союзом. Це третій транш макрофіну, який залежить зараз фактично виключно від прийняття саме цього закону.

Закон, на нашу точку, зору є досить зрозумілим і не важким для сприйняття, по суті, трьох питань, які були тільки що озвучені хочу сказати, що наша позиція, ми готові до того компромісу по першому пункту, який готовий щодо ста неоподаткованих мінімумів.

Щодо третього питання повноти інформації і все, що стосується Бюро кредитних історій, ми не заперечуємо. Однак, нам здається, все-таки, враховуючи, що цей закон називається про внесення змін щодо створення та ведення кредитного реєстру, він досить точковий саме щодо цього кредитного реєстру, який має бути створений і вестися Національним банком. Тому ми не заперечуємо для подальшого обговорення всіх цих питань і як опосередкований, скажімо так, власник одного з кредитних бюро це Українське бюро кредитних історій, яким володіє Приватбанк. Ми готові активно долучатися і напрацювати це, можливо, наступним законопроектом. В цьому законопроекті пропонуємо обмежитись саме питаннями безпосередньо створення кредитного реєстру. І дуже просили би, враховуючи знову ж таки, що наші міжнародні зобов'язання, саме кабмінівський законопроект з цими компромісними змінами, які можна буде в залі парламенту внести і ми не будемо в залі парламенту заперечувати, а підтримаємо все-таки проголосувати за поданий Кабміном законопроект у Верховній Раді. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі, Оксана Сергіївна. Хто у нас

РОЖКОВА К.В. Доброго дня всім! Шановний Михайло Володимирович! Шановні народні депутати! Шановні колеги, доброго дня! В принципі, моя позиція повністю збігається з тим, що озвучила Оксана Сергіївна. Я хочу лише нагадати, що основне завдання чи ціль чому ми хочемо створити кредитний реєстр була визначена, виходячи з положень Закону України "Про основи національної безпеки", де зазначалося, що на сьогоднішній день кредитні ризики є загрозою стабільності держави і державної політики з питань національної безпеки в частині захисту інтересів вкладників. Тому ми би просили вас, шановні депутати, підтримати законопроект, який був розроблений і поданий Кабінетом Міністрів з правкою щодо порогової суми 100 неоподаткованих мінімумів і саме не сплутувати пруденційні цілі, цілі захисту інтересів вкладників з комерційними цілями розвитку ринку кредитних бюро.

Стосовно доступу до інформації, стосовно участі банків, мені здається, що це суто комерційна діяльність, вона повинна визначатися іншими законопроектами. Крім того, необхідно зважати також на думку банків, тому що це, в принципі, дуже велика індустрія і сьогодні не можна приймати такі рішення, не дослухаючись до їхньої позиції, до їхньої готовності таким чином працювати. Тому ми за підтримку законопроекту, наданого Кабінетом Міністрів. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі всім доповідачам і співдоповідачам. Народні депутати, тепер нам треба з вами порадитись. У нас є один базовий, це Кабінету Міністрів, 7114. У нас є до цього два альтернативних тире один і тире два. І у нас є варіант доопрацьований.

Я думаю, що нам варто було б в комітеті, взагалі-то за чинним законодавством всі чотири попадуть в сесійну залу. Єдине, що комітет має сказати своє слово, він який варіант підтримає і наскільки ця підтримка однастайна. Ось, що нам потрібно з вами зробити. А сесійна зала має право за будь-який голосувати, як вона буде вважати за необхідне.

Тому я хочу, щоб ви, коли будете виступати, висловились з цієї позиції. І потім є там те, що озвучив Руслан Євгенович, значить, три спірних питання, які нам не дозволяють вийти на один узгоджений. Якщо ми знайдемо тут вихід, значить, тоді будемо вважати, що ми місію свою зробимо. Що, пані Коробкова? Помогти нам? Якщо допомогти. Бо час.

КОРОБКОВА О.А. Я дуже коротко, я спробую допомогти. Банківська спільнота опрацьовувала всі три законопроекти. І над першим законопроектом, який подавав Кабмін 7114, ми працювали понад 6 місяців. І він, на наш погляд, є виваженим і найбільш прийнятним для банківської системи. Тому що для банків основна мета – щоб була єдина база усіх позичальників. Щоб ми могли на ранніх стадіях приймати виважені ризики. А Національний банк зі свого боку міг це дивитись і реагувати. Ось основна мета. Це додатковий інструмент для банків виваженої кредитної політики.

Тому що це допоможе і відновити кредитування в тому числі. І у вартість кредитних ресурсів ми не будемо закладати якісь там додаткові ризики. Тобто це десь до 2 відсотків може знизитися вартість кредитних ресурсів, тому для нас це дуже важливо. І ми готові... ми обговорювали да, там сто мінімальних заробітних плат. Окей для і це приємно, це ми підтримуємо. Але ми будемо зі свого боку просити вас, щоб ви підтримували 7114 бо ви... для нас є він більш приємним... приємним, тому що він найбільш комфортний, найбільш виважений і найбільш, на нашу думку, є те, що зараз потребує ринок. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, колеги, прошу Руслан Євгенович.

ДЕМЧАК Р.Є. Я перейду вже до пропозицій... винести пропозиції на голосування і підтримати кабміновський законопроект з урахуванням того, що при його презентації в парламенті під стенограму буде зачитана оця гранична норма у 100 мінімальний заробітних плат і от з такою диспозицією можна було б його приймати. Тим більше я так зрозумів, що крім Кабінету Міністрів її Національний банк підтримує і незалежне все це... банків України. Тобто пропоную поставити на голосування і підтримати саме цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, Антоніна, як виняток вам...

ПАЛАМАРЧУК А.Б. Я думаю, що такий важливий... таке важливе питання, що потрібно зробити виняток. Що я хочу сказати, шановні представники Кабміну чи Національний банк вам доповідав, що був закон 3111 в прошлomu году точно такої, як они подали в этом году. Он визнаний, що він порушує Конституцію і права людини, що він уничтожает отрасль Бюро кредитних історій, которые у нас действуют и он признанный коррупционным, и поэтому депутаты его отозвали. Прошло два года, Национальный банк с тем же законом чуть-чуть добавил туда, вышел опять, но подал его через Кабмин уже и он вас очень сильно подставляет. Я вам говорю, Закон не відповідає положенням Угоди з ЄС та взятим міжнародним зобов'язанням. Это пункт 14 статьи 86,

если хотя бы наш любой наш орган административный вел какие-то административные функции и в это время на рынке хотя бы один субъект делает эти услуги, то тогда рассматривается, действует Закон об экономической конкуренции.

Теперь, что предлагает Национальный банк, если говорить так. У нас действует четыре бюро кредитных историй. С тремя работают банки. Сто процентов банков все работают с бюро. Информация вся есть на рынке. Что предлагает Нацбанк. Он предлагает в законе, сбор информации он определяет сам совершенно. И он уже летом это определил. Он начал собирать и Уполномоченная по правам человека вынуждена была остановить Национальный банк, что они нарушают Конституцию. И госпожа Рожкова это знает, я у нее была.

РОЖКОВА К.В. Вы решили вопрос с уполномоченным?

ПАЛАМАРЧУК А.Б. Хорошо. У нас есть письмо Премьер-министра, которое подтверждает, что вы нарушали Конституцию.

Второй вопрос, который возникает. Нарушается, если вы возьмете законодательство и решение ЕС, так там четко написано, что закон должен отвечать определенным условиям: четко определять права субъекта, сколько хранится информация, как он может защититься.

Ничего этого нет в законе. Закон звучит так: Национальный банк что хочет, собирает, что хочет дает и никто не может даже защитить себя. Потому что вы будете обращаться туда, а там все права у Национального банка. Это страшный закон.

Теперь, закон полностью коррупционный. Потому что ніяких меж, які ограничують Национальный банк в его действиях, нет. Что касается законов, которые подали депутаты. Это Закон 7114 и Закон 7114-2. Закон 7114-2 лучше написан, я бы хотела сказать. Он более так как бы дает возможность работать. И по закону, который доработан депутатами, он лучше и почему, я вам хочу сказать, все-таки его надо рассматривать целиком с тем, что написали депутаты.

Потому что Национальный банк создает информационную базу. Она должна быть четко определена. Даже в вашем законе, который вы предлагаете, не определено, что же собирают. А самое главное, если вы, нам пишут, вот, давайте, начиная со столько-то, даем информацию. Но прочитайте Закон о защите персональных данных, прочитайте решение Конституционного Суда. Самое основное, что собирают. Кто из вас сегодня может ответить согласно закона а что же будет собирать Национальный банк? А все, что хотите. Вы карточкой заплатили по овердрафту, о вас информация идет в Нацбанк. То есть вы все, насколько это влияет на стабильность, то, что вы купили холодильник, а я купила телевизор? Все это разговоры.

Вот согласно европейскому законодательству, если мы хотим, надо брать последний закон, который берут депутаты, только делать некоторые правки. Вот я посмотрела правки Национального банка, которые он дал в тот закон, который разработали депутаты. И очень интересно. Ну, там тоже не то собирает. Ну, Национальный банк, очень хорошо. Там был такой пункт включен, например, банк, значит, Національний банк України отримує інформацію з кредитного реєстру без права передачі її третім особам, окрім випадків, визначених цією статтею. Выкидывать Национальный банк, он не известно, что собирает и хочет не известно, кому давать.

Дальше. Використання банками та Національним банком інформації з кредитного реєстру для інших цілей, ніж передбачено законом, забороняється. Національний банк викидывает. Почему? Потому что хочет собрать необмежену базу даних, сам распорядиться. И никто из вас не будет знать, куда это пойдет. Понимаете, мы дали предложение по этому депутатскому последнему закону.

Даже, обратите внимание, те, кто работает в промышленности, в том законе, который они пишут постоянно, есть такой пункт: "Банк зобов'язаний використовувати інформацію з кредитного реєстру для оцінки кредитного ризику в порядку, визначеному Національним банком України".

Так вот, во всех странах во всех кредитных реестрах четко определено. Банк використовує інформацію з кредитного реєстру для оцінки кредитного ризику. Вот так делать, как сказал Национальный банк, практически ведет к тому, что банк не сможет кредитовать промышленность, потому что будет этим руководить Национальный банк.

Что касается обмежень. Скільки по сумме. Я хочу сказать, что делается в Европе. В Европе четко определено, что собирают, с какой суммы, чтобы не собирать надлишкову базу даних, бо вона не потрібна, чи ви там карточкою заплатили, чи чим. І є обмеження. Так вот, Германия – миллион 500 евро начинается 350 тысяч евро, Румыния, Италия – 30 тысяч евро, центральные банки Европы обмениваются информацией по задолженности 25 тысяч евро. Что предлагает Национальный банк? Соберите все, что... человеку все передаем, и мы вам дадим по 50 тысяч гривен информацию.

Мы просим, чтобы от таке обмеження на збирання інформації було встановлено як в Європі – 30 тысяч евро или 25, это миллион. И не надо привязываться нам к этой зарплате, которая двигается. Во-первых, и Нацбанк начнет, создаст базу, он увидит, как это работает, и мы увидим, как это работает. Но мы просим вот тот депутатский закон, который вы доработали, все-таки двинуть, это создаст в Украине систему, когда работает кредитный реестр и работают бюро, и вся информация на рынке есть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Для того, щоб вже витримати чистоту дискусії, я тоді ще вимушений дати слово на кілька хвилин, будь ласка, голова правління Міжнародного бюро кредитних історій пан Йоханссон. І вже тоді народні депутати.

ИОХАНССОН Й. Добрый день, уважаемые председатель, члены комитета. С вашего позволения я буду говорить на русском, поскольку украинский у меня не на таком уровне.

Я буду коротко о главном. Государственные кредитные реестры они существуют во многих странах мира, но никогда и нигде в мире не происходило, чтобы госреестр входил бы на рынок, где уже существуют и конкурируют между собой частные кредитные бюро. Поэтому ситуация с кредитным реестром в Украине она уникальная и примеры с других стран вряд ли помогут. Я думаю, что нам необходимо найти решение, которое подходит Украине, решение которое сохраняет частный рынок кредитных бюро и способствует вложению иностранных и домашних инвестиций в эту отрасль. Правильное решение дает частному рынку возможность продолжать развиваться и предоставлять банковскому сектору продукты для риск-менеджмента и это укрепляет финансовую стабильность страны.

Если действительно есть желание сохранить частный рынок и привлечь в его инвестиции, нам необходимо определить уровень порога на достаточно высоком уровне, потому что частный сектор не может конкурировать с государством, тем более, когда банки обязаны будут запрашивать информацию у госреестра при рассмотрении кредитных заявок.

Я хочу обратить внимание на один важный факт, мы часто слышим, что частные бюро могут конкурировать на основе других продуктов, а не только кредитными отчетами. Это фантазия. Другие продукты как и так далее они составляют примерно 5 процентов от доходов в частных бюро. На самых развитых рынках США и Великобритании этот доход составляет примерно 25 процентов. И к этому показателю они шли после 30 лет. В силу всех этих факторов мы поддерживаем и рекомендуем, и призываем членов комитета принимать решение, которое предусматривает высокий порог на передачу из банков в кредитный реестр. Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оксана Сергіївна, ви щось хотіли.

МАРКАРОВА О.С. Я просто хотіла дати інформацію, ну, щодо європейського законодавства. Просто кожен законопроект, який Кабінет Міністрів подає проходить експертизу, у нас є офіс урядовий з європейської інтеграції, який працює разом з європейською місією і, який якраз кожен законопроект погоджує на предмет відповідності

саме європейським директивам і нашому плану асоціації. Тому висновок нашого урядового повністю позитивний. Більш того, саме в програмі нашого макрофіну з Європейським Союзом цей текст стоїть як вимога, і сам текст вони також погоджували. Ми позавчора буквально спілкувалися перед тим як йти сюди з нашими колегами з ЄС для того, щоб ще раз узгодити наскільки ми можемо, коли ми обговорювали компроміс щодо суми наскільки ми можемо щось міняти. Ну, тобто саме цей законопроект був визнаний як такий який відповідає європейським стандартам.

Щодо, ну, прозвучало таке якби, що в корупційності. Ну, на нашу точку зору, корупція завжди виникає там, де є обмеження. Ми якраз ці обмеження тут хочемо зняти і максимально поширити інформацію. Як ми почали про банки, тобто я не говорю зараз про саму індустрію. І знову ж таки ми вважаємо, що щодо індустрію і ще раз як співвласник одного з реєстрів ми бачимо, що є ряд питань, які для індустрії треба врегулювати для того, щоб індустрія розвивалась на цьому законопроекті. Але те, що стосується безпосередньо банківської спільноти, вона вимагає, тому що, от колега одного (я не почула назву реєстрів) сказала, що нам треба унікальний якийсь наш український велосипед, але ми унікальні дуже багато уже рішень винаходили і результат цих унікальних рішень 60 відсотків у нашій банківській системі. Тому зараз нагальна потреба – це знати позичальників, знати про його ризики, так, зберігаючи при цьому максимально цю інформацію. Але банки повинні мати доступ до того, чи є ця компанія позичальником і зараз вони не мають цієї інформації у повній мірі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, дякую.

Значить, дивіться я хочу проінформувати народних депутатів, що як керівник робочої групи у мене була можливість дискутувати з усіма сторонами, чути всіх. Я прагнув вийти на консолідоване рішення хочу вам сказати, враховуючи, що у кабмінівському законопроекті є низка положень, які не сприймаються ринком. Тому я десь, на мою думку, виникли альтернативні законопроекти і були зареєстровані. І вибачите, що там у них є теж деякі положення, які контраверсійні із кабмінівським, і коли я проводив робочу групу прагнув всіх почути. Деякі позиції ми узгодили, зокрема, на 320 тисяч вийти, значить, по першому пункту проблемності я так відчуваю, що ми майже всі були вийшли. Я радий, що ми цілу низку інших, хай не дуже важливих, але необхідних положень теж узгодили і все це потім було викладено в доопрацьованому варіанті. І таким чином появився цей доопрацьований варіант.

Я хотів, щоб тепер народні депутати висловилися з приводу, почули аргументи всіх сторін, висловилися, який нам варто підтримати і давайте будемо виходити на рішення. Прошу, Віктор Миколайович Романюк.

РОМАНЮК В.М. Доброго дня, шановні колеги!

По-перше, історія цього питання ми вже колись на комітеті дискутували по цьому... з цього приводу. Я чітко тут, знову ж таки, пам'ятаю, коли приймали першу редакцію закону про ці кредитні реєстри, і була, я пам'ятаю, позицію Національного банку, який казав, що тепер ми ведемо кредитні реєстри і в нас все буде чесно і прозоро. В результаті ми отримали те, що говорить зараз Мінфін – 60 відсотків в банківській системі. Я не про те хотів, власне кажучи, сказати.

По-перше, ми маємо врахувати про те, що вже є, дійсно, складений ринок. Це по-перше. Люди прийшли, вклали інвестиції, вони стабілізувалися, працюють, все інше. Їхню позицію не враховувати – це буде абсурдним на сьогоднішній день. Це перше.

Друге, звичайно, ми маємо враховувати позицію Національного банку про те, що зараз і Мінфіну, який вносить своє бачення вирішення питання, про те, що це питання треба врегулювати. Через те я погоджуюсь, я не пам'ятаю, як ця людина там... звали, що треба, дійсно, шукати якесь компромісне рішення з урахуванням того, що ми як країна вже внесла законопроект, який продекларували – я не пам'ятаю, скільки там – 12 років назад, що ми вирішуємо це питання. Це питання не було вирішено конструктивно, і зараз казати ще людям, вибачте, ми тоді помилилися, це абсолютно буде деструктивно з точки

зору якоїсь стратегії, стабільності, взагалі бачення держави, залучення інвесторів до нашої країни.

Тому треба, дійсно, я погоджуюсь з вами, шукати якийсь компромісне рішення і вносити оцей наш доопрацьований варіант як варіант вирішення цього питання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам

Хто там? Прошу, Павло Олександрович Різаненко.

РІЗАНЕНКО П.О. Ну були почуті аргументу як регулятора Національного банку, так і представників держави тут у нас, Мінфіну, так і учасників ринку. І зрозуміло, що повного стовідсоткового порозуміння не було. Але саме якраз внесення доопрацьованого законопроекту було покликано зблизити ці сторони, і в процесі роботи над доопрацьованим законом ... законопроектом на тих групах виглядало так, що якісь компроміси знаходяться по певним питанням.

Тому мені здається, що законопроект саме доопрацьований має, скажемо, да, він не має стовідсоткової підтримки, можливо, серед комітетів, і, можливо не знайде у Верховній Раді, але ближче до якогось компромісу або до версії, з якою ми зможемо працювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фурсін Іван Геннадійович.

ФУРСІН І.Г. Ну, я хотів би звернути увагу присутніх на такі моменти. Я, допустим, сильно переживаю за перегибы, которые могут быть при применении этих законов – да? Особенно с точки зрения сбора тотальной информации обо всеми и обо всех. То есть, скорее всего, эти перегибы можно было бы избежать, ну, некими конкретными все-таки указаниями, конкретики какой-то, какая именно информация собирается, и порогом суммы.

Я считаю, что этот "емпиель", его не создавали физические лица. Я могу ошибаться, но, скорее всего, создавали компании, а не люди. Ну, у меня нет цифр, скорее всего, надо спросить у присутствующих, но по корпоративу я уверено, что, наверно, надо поставить какую-то разумную сумму. Я не могу сказать, может, с миллиона гривен начинал, может быть, с какой-то другой суммы.

А что касается физических лиц, я например, не знаю, зачем Национальному банку собирать информацию, ну, по 10 тысяч долларов или там по 5 тысяч долларов и так далее. И я не уверен, что физические лица будут создавать столько проблем.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Хочу, да, прошу.....

ДЕМЧАК Р.Є. Я не хочу, щоб у нас, колеги, складалося враження, що законопроекти дуже різні, вони, насправді, дуже схожі, практично більшість положень. Вони співпадають, що стосовно збору інформації, у всіх чотирьох законопроектів збір інформації весь. Тут тільки питання в тому, потім назад, для того, щоб кредитний реєстр Національний банк не конкурував із кредитними бюро, він назад банкам дає, тобто збирає всю інформацію, а назад дає тільки ту інформацію, яка починається із 320 тисяч, це перший блок. І тут це і в доопрацьованому, і в кабмінівському законі це співпадає.

Друга позиція, кредитні бюро у допрацьованому законопроекті, вони захотіли і на робоча група до них прислухалася, тому що всю інформацію, що Національний банк дає банкам, щоб давати кредитним бюро. Чого Національний банк проти цього? Тому що він вважає, що все ж таки питання збереження комерційної таємниці у банків і кредитних бюро, він різний. Це просто організації і може бути виток інформації, в тому числі, що стосовно Закону про захист... захист інформації, да.

_____. (Не чути)

ДЕМЧАК Р.Є. Це по всіх я маю на увазі. Там же інформація, там питання по сумі. І по юридичним, і по фізичним особам.

Тобто Національний банк каже, що ми будемо банкам давати, да? А кредитні бюро кажуть: і нам також давайте. Ну, це покращить їхній бізнес, тому що вони не витрачають ресурс на збір інформації, а черпають його з того самого кредитного бюро.

І третій блок те, що ми говорили, що кредитні бюро зараз любіюють через доопрацьований законопроект, щоб обов'язково закріпити у цьому законі необхідність,

щоб кожен банк іще з ними заключив договір, мінімум з одним кредитним бюро. Таким чином, створюють собі маркетингову привабливість, вони створюють собі ринок, розуміючи... Ми маємо розуміти, коли ми будемо тоді доопрацьований вносити. Тут, я так зрозумів, Національний банк взагалі критично як би... все інше співпадає, щоб не було таке враження, що ми убиваємо ринок кредитних бюро. Ні, ми не вбиваємо, якщо приймаємо кабнівську позицію щодо

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тут затримується Поляков Максим Анатолійович, він зараз підійде, він мене зустрів тут у коридорі і теж задекларував свою позицію, він просить підтримувати доопрацьований варіант. Напевно, прийде зараз і ще скаже свої аргументи, чого він так вважає.

Я думаю, що ми завершимо дискусію. Катерина Вікторівна, ви інформацію якусь?

РОЖКОВА К.В. Два слова просто додати, тому що я була дуже стримана у своєму коментарі. Хочу лише сказати, перше, це абсолютно маніпуляція була сьогодні озвучена, що Національний банк щось збирає і кудись діває. Сьогодні Національний банк має доступ до банківської таємниці, окремі його працівники мають доступ до державної таємниці. Ми працюємо з детальною інформацією по позичальниках, по депозиторах, по контрагентах. І зважаючи на цю банківську таємницю, ми її навіть правоохоронним органам під тиском не віддаємо, тільки за рішення суду. Це перше. Це просто, щоб розуміли ті, хто може не знає, як це працює.

Абсолютно правильно сказав Руслан Євгенович про те, що захист банківської таємниці у Національному банку на дуже високому рівні. І сьогодні ми не можемо цю інформацію надавати комерційним організаціям для того, аби вони покращували свій бізнес і збільшували свої доходи, це не є мета Кредитного реєстру Національного банку. Мета Кредитного реєстру Національного банку – це пруденційний нагляд, це посилення стійкості комерційних банків, це посилення і підвищення фінансової стабільності.

Спонування банків завуальованому в законі у вигляді, під соусом того, що ми вбиваємо кредитні бюро, спонуванням банків, примушуванням їх фактично брати участь хоча б в одному бюро. І покладання обов'язків на Національний банк, при цьому адміністративно їх карати, якщо вони цієї участі не приймають, це взагалі нонсенс, тому що Закону про пруденційний нагляд і фінансову стабільність, зроблено протекціоністський закон імені кредитних бюро.

Тому, колеги, давайте називати речі своїми іменами. Ми категорично не підтримуємо в цьому виді доопрацьований проект. Більше того, ми дамо публічну позицію, в тому числі нашим колегам з Міжнародного валютного фонду і з Офісу євроінтеграції про те, що цей закон в нас не має на меті створення системи контролю ризиків для банків, а має на меті протекцію приватних кредитних бюро руками Національного банку. Дякую.

..... проговорить...(не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сейчас, тихенько-тихенько, тихенько-тихенько. Дивіться, друзі, бо я хотів, щоб ми на комітеті вийшли на узгодження, але я бачу, що кожна сторона в історії свою позицію і аргументує все новими і новими аргументами. Є альтернативний ще і Рибалки, тут представник його є у нас на комітеті, наполягає теж висловити свою аргументацію. Я думаю, мушу дати, а потім вийдемо на голосування. Прошу, Оксано.

О. Дякую, Михайло Володимирович... (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Давайте підведемо ризик під дискусією, під дискусією.

..... (Не чути) слово, споживачам фінансових послуг. Вони приходять постачать і дуже... (не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дозвольте керувати, дозвольте. Дякую.

Споживачі на робочій групі виступали, аргументи висловлювали. Ми їх врахували. Дякую, опустіть руку, опустіть.

Колеги, висновок, який ми можемо робити, перш ніж голосувати. Перше, без сумніву, це питання має довгу бороду, і вже пора нам виходити на якесь рішення. Це перше.

Друге, ми бачимо, що в нас в Україні фінансово-банківський і кредитно-страховий ринок штормить. Він, він не врегульований. У нас, на жаль, криза ще триває. Це говорить про те, що ви бачите, яка полярність думок навіть на здавалося б однозначне питання. Навіть досить погоджений варіант Кабінету Міністрів, ви бачите, яку хвилю реакції суперечливу викликав після реєстрації. Ми отримали зразу кілька альтернативних.

Я хочу, щоб ми виходили, перш ніж голосувати, з наступного: ми хочемо провести у залі цей законопроект чи ні? У даному випадку я не хотів би агітувати ні за який, я хотів би, щоб хоч якийсь пройшов. Я погоджуюсь, що по великому рахунку всі 4 варіанти вони недалеко один від одного відрізняються, не далеко. Хоча є нюанси, які не є прийнятними для тої чи іншої групи учасників ринку. А нам хотілось би консолідувати ринок. І тому я хочу, щоб ми завтра не мали чергову негативну реакцію, бо у нас уже таке було не один раз, ви пам'ятаєте. Наші законопроекти у сесійній залі не проходять. Збурення ринку воно не дає нам консолідації. І так небагато таких речей, які нас можуть об'єднувати, а тут ми ще й це будемо вносити.

Тому я думаю, що всі висловилися. Першим виступав Руслан Євгенович, він пропонував підтримати кабінівський. Потім виступали інші, Віктор Миколайович і так далі, пропонували доопрацьований варіант. Робоча група пропонувала доопрацьований, але раз сьогодні доповідав Руслан Євгенович, то я ставлю на голосування.

Хто за те, щоб підтримати кабмінівський законопроект 7114 за основу. *(Шум у залі)* І там дописати 320 тисяч обмеження. Прошу голосувати. Один. Прошу опустити.

Друга пропозиція була. Хто за те, щоб доопрацьований варіант: підтримати за основу і те ж рекомендувати залу за нього голосувати. Прошу, хто – за? Шість, сім. Дякую. Утримався.

Колеги, більшістю голосів тоді ми тут з урахуванням от дискусій, там поправимо деякі речі, те, що ту говорили депутати. І давайте будемо консолідуватися навколо нього. Дякую.

_____. Можна питання?
ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

_____. *(Мікрофон вимкнено)* ... сьогодні те, що ми написали 320 мінімальних зарплат, воно і там.... Невозможно менять, об этом Смолий говорит.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі, спасибі. Ми вас почули. Друзі, дякую.

У нас буде ще в залі завтра, я думаю, що висловлення з приводу цього питання і ми це врахуємо, Антоніна Борисівна.

Друге питання, яке на порядку денному – проект Закону про внесення змін щодо врегулювання питання участі акціонерів в управлінні акціонерним товариством (5043) – законопроект Кабміну.

_____. *(Не чути)*
ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да. будь ласка.

Значить, Тимур Заурбекович – 5 хвилин. І Павло Олександрович – 3 хвилини для обговорення.

ХРОМАЄВ Т.З. Дякую, Михайло Володимирович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

ХРОМАЄВ Т.З. Шановні народні депутати, шановні присутні, пропонуємо для вашого розгляду законопроект 5043. Основне його звання – це вирішення питання сплячих акціонерів, так званих. І фактично врегулює проблему, яку ми успадкували через приватизацію, яка у нас в 90-х відбувалася. На сьогодні ми має біля 3 мільйонів записів в депозитарній системі саме акціонерів, які не отримали право власності на свої акції. Таким чином вони не можуть приймати участь в зборах акціонерів, крім цього. Це завдає суттєвих витрат для акціонерних товариств, які повинні обслуговувати через

кореспонденцію та оплату цих рахунків в центральному депозитарії, крім цього, це дуже велике навантаження на саму систему та перевантажує і такими опрацювання цієї інформації. Тому зазначений законопроект фактично надає можливість акціонерним товариствам викупити ці акції, якщо власники не будуть знайдені або не визначать себе такими та не встановлять свої права відповідно до закону. Тобто у тих, хто захоче все ж таки отримати свої акції, буде таке право. І, по-друге, ті, хто не скористаються цією можливістю протягом року, фактично товариство перерахує ринкову вартість цих акцій на ескроу-рахунки для того, щоб або спадкоємці, або власники колись скористалися грошами, а не акціями, які фактично, ну, вони втрачають вартість.

Зазначений законопроект теж передбачений Програмою реформ 2020 фінансового сектору та також передбачений Коаліційною угодою, яка була узгоджена з усіма політичними партіями. Тобто просимо вашої підтримки і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тимур, дякую.

Прошу, співдоповідь у нас Павло Олександрович Різаненко.

РІЗАНЕНКО П.О. Підкомітет з питань цінних паперів, фондового ринку, діяльності рейтингових агентств та електронної комерції підтримує даний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за чітко, коротко, стисло і ясно, як писав Стефанік.

Колеги, чи є інші думки, крім того, щоб підтримати цей законопроект? Прошу, Руслан Євгенійович.(?)

ДЕМЧАК Р.Є. Запитання до Тимура Заурбековича на рахунок того, яким чином вдається захистити ці права цих "сплячих" акціонерів, щоб уникнути шахрайських схем, у тому числі через те, що можна теоретично собі уявити, що хтось може скористатися з мажоритарних акціонерів і визнати якихось міноритарних акціонерів сплячими, які насправді ними не є. Яким чином у вас закладені такі блокуючі моменти у цьому законопроекті, можете сказати?

ХРОМАЄВ Т.З. Блокуючі, ну, по-перше національний депозитарій має інформацію щодо тих потенційних, да? То вони сформують реєстр, вони визначать власників. І тільки при ідентифікації або їх, або їх нащадків, вони будуть розраховуватися з ними тими грошами, які будуть нараховані за викуп цих акцій. Тобто це історія невикористання цих прав, вона вже зафіксована на ці фактично рахунки у такому обсязі, які на сьогоднішній день взагалі не мають нікого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дякую.

Колеги, я хочу вас проінформувати, що Головне науково-експертне управління законопроект вважає може бути прийнятий за основу. Ну, ми чули позицію Національної комісії, вони теж підтримують законопроект. Національний банк у своєму висновку зазначає про те, що не заперечує проти прийняття цього законопроекту.

Виходячи з цього, я ставлю на голосування рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання питання участі акціонерів в управлінні акціонерним товариством (реєстраційний 5043) прийняти за основу.

Прошу голосувати. Прошу опустити. Одноголосно. Дякую вам.

Наступне питання порядку денного – це проект Закону про ринку капіталу та регульовані ринки (7055), група авторів у тому числі з нашого комітету. Доповідає Руслан Євгенович Демчак, 3 хвилини. Прошу.

ДЕМЧАК Р.Є. Я дуже коротко. Фактично законопроект 7055 – це реінкарнація законопроекту 3498. Ми знаємо, що ми зайшли у глухий кут із цим законопроектом із-за великої кількості правок і деяких позицій, які інші фракції не з коаліції не підтримують, це стосовно і юстування актів, один із таких елементів. Фактично новий законопроект він замінить Закон "Про цінні папери і фондовий ринок". Він має навіть назву, уже враховуючи нові поняття, які вводяться у цьому законопроекті, – це Закон про ринки капіталу та регульовані ринки. Але він розширить свою дію і на товарні ринки, і на похідні фінансові інструменти, ми говорили про деривативи. І також він вносить деякі,

покращує поняття і підходи стосовно забезпечення захисту і прав власників облігацій. От, зокрема, це шляхом передбачення інституту зборів власників облігацій та колективного представника власників корпоративних облігацій у відповідності до найкращих світових практик. Фактично ми можемо сказати, що все, що у нас зараз є в комітеті і розглядається. Воно зараз тут зібрано, ну, і два таких основних блоки: по підвищенню повноважень комісії, це в нас законопроект, який буде наступний сьогодні розглядатися, 6303 – що стовно розвитку ринку – це 7055 і це буде основний закон фондового ринку, який, я вважаю, ну, він ємкий. Я сподіваюсь, що ми уже, попрацювавши, зробили більш досконалим, не такий як 3498, де прийшлося нам доопрацьовувати його до другого читання, а зараз врахували фактично всі ті напрацювання до другого читання і інтегрували у перше читання. Тому шансів в нього пройти набагато більше, ніж 348.

Що стосовно відкликів від інструкцій, то висновок НБУ – в ньому заперечення відсутні. Головне науково-експертне управління тільки прописало те, що є зауваження, які стосуються дублювання у 3498, но ми це і так знаємо, це зрозуміло. І підсумовуючи, ГНЕУ не сформулювало чітких рекомендацій щодо його прийняття або доопрацювання. Можливо, за рахунок того, що він ємкий і вони якби прийняли його як той який може бути прийнятий, єдине, я ж кажу, тільки зауваження, що є дублювання.

Я пропоную підтримати цей законопроект за основу і потім вже до другого читання, якщо будуть якісь рекомендації, ми його допрацюємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Оскільки тут у нас серед авторського колективу сидять, в тому числі, за цим столом, то я так розумію, що дискусії довгої не буде, яку будемо позицію займати, підтримувати, варіант, запропонований Русланом Євгеновичем. За основу, да? Тоді, колеги, хто за те, щоб рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про ринки капіталу та регульовані ринки (реєстраційний 7055) прийняти за основу, прошу голосувати. Прошу опустити. Рішення прийнято. Дякую вам.

Наступне питання, проект закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту інвесторів і зловживань на ринках капіталу. Реєстраційний 6303, група авторів нашого комітету цього законопроекту.

І доповідає Павло Олександрович Різаненко, 3 хвилини.

РІЗАНЕНКО П.О. Добрий день ще раз, шановні колеги. До розгляду пропонується у першому читанні законопроект 6303, про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту інвесторів від зловживань на ринках капіталу. Даний законопроект спрямований на розширення регуляторних повноважень Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, збільшення їх функціональних та інституційних спроможностей, підвищення її статусу як незалежного фінансового регулятора. Наслідком ухвалення законопроекту також очікується покращення дисциплінованості учасників фондового ринку та сприяння боротьбі з маніпулюванням на фондовому ринку, а також підвищення довіри до ефективності державного регулювання фондовому ринку.

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку підтримала даний законопроект. Національний банк України зазначив, що концептуально не заперечує проти законопроекту, але вважає, що пропонувані проектом положення щодо банківської таємниці такими, що підлягають виключенню.

Мінфін надав висновок, згідно з яким законопроект не підтримує.

Державна регуляторна служба тут без сюрпризів, як завжди, що стосується повноважень всіх регуляторів, висловила свою позицію про не підтримку законопроекту. Ну, це вони по всім регуляторам так пишуть.

Мін'юст, юстиція...

_____. (Не чути)

РІЗАНЕНКО П.О. Вони, ну, Державна регуляторна служба, вона не підтримує по всім регуляторам підвищення їх інституційної спроможності. Тобто це у них така стабільна позиція по всім.

Мін'юст не повідомив про формалізовану позицію щодо підтримки або невідтримки законопроекту. Разом з тим, Мін'юстом надана певна кількість зауважень та заперечень по певним нормам даного законопроекту. ГНЕУ рекомендував повернути законопроект на доопрацювання.

За наслідками відпрацювання зазначених вище зауважень пропозицій та застережень можна виокремити такі можливі напрямки належного доопрацювання даного законопроекту.

Перше. Що стосується оскарження актів регулятора НКЦПФР.

Друге. Питань доступу до приміщень, вилучення документів та електронних носіїв, так як регулятор повинен отримати певні функції ведення слідством розслідувань разом з правоохоронними органами.

Третє. Реєстрація нормативно-правових актів НКЦПФР у Міністерстві юстиції; оцінювання та перевірки щодо адмінвідповідальності; питання фінансового моніторингу; статус працівників НКЦПФР і порядок складення та затвердження бюджету НКЦПФР.

Відповідно підкомітет пропонує членам комітету прийняти рішення щодо необхідності доопрацювання проекту 6303 згідно з наведеними напрямками та доручити підкомітету з питань цінних паперів, фондового ринку, діяльності рейтингових агентств та електронної комерції на наступному засіданні комітету представити доопрацьований текст законопроект 6303 з метою його подальшої реєстрації членами комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Олександровичу, вам за доповідь. А ще більше дякую за мудру пропозицію, яку ви запропонували.

Я думаю, що нам, насправді, треба було б, враховуючи таку кількість зауважень і заперечень, давайте доопрацюємо. Шкода роботи тих людей, які вже напрацьовували цей законопроект. Давайте доопрацюємо і я думаю, що будемо консолідувати потім сили, щоб у сесійній залі була підтримка. Тому я пропоную підтримати пропозицію про те, щоб профільному підкомітету узагальнити пропозиції, внести узгоджений текст законопроекту на пленарне засідання комітету (вірніше на наступне, давайте так, наше, бо це ми у пленарному режимі тут) з тим, щоб зареєструвати як доопрацьований варіант і таким чином просувати цей законопроект.

Хто за таку пропозицію, прошу... *(Шум у залі)* Дякую вам, дякую. Прошу проголосувати. Спасибі за одностайність. Я вам дуже дякую.

Колеги, питання, які ми пропонували винести на засідання, ми їх винесли і розглянули. Я дякую всім за участь у засіданні.

Народних депутатів просив би на 3 хвилини залишитися.

Дякую вам друзі.